

Podstawowe wymagania dotyczące ochrony przeciwpożarowej i bezpiecznego wykonywania prac, a w tym niebezpiecznych pod względem pożarowym

---

Podstawowe wymagania i obowiązki dla wykonawcy, dotyczące ochrony przeciwpożarowej, a w tym odnoszące się do bezpiecznego wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym określone zostały w:

1. Ustawie o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 roku (jt. Dz. U. Nr 178 z 2009 r. poz.1380 ze zmianami);
2. Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 z 2010 r. poz. 719);

Wyłącznie odpowiedzialność za wymagane warunki przeciwpożarowe w związku i w zakresie wykonywanych robót przy uwzględnieniu występujących aktualnie uwarunkowań, specyfiki obiektu lub terenu, a w tym także w zakresie składowania oraz przechowywania wszelkich materiałów, ponosi wykonawca.

Bezpośredni nadzór nad bezpieczeństwem przeciwpożarowym i higieną pracy sprawuje w imieniu wykonawcy, osoba wskazana/wytypowana przez wykonawcę, a w tym odpowiednio kierownik budowy (kierownik robót) oraz mistrz budowy, inżynier/kierownik projektu, osoba reprezentująca, koordynator, stosownie do zakresu obowiązków.

Przed przystąpieniem do prac wykonawca jest zobowiązany do właściwej organizacji placu budowy, doboru i przygotowania odpowiedniej technologii prowadzenia robót budowlanych uwzględniając specyfikę obiektu/terenu oraz jego otoczenia (uwarunkowania techniczno-budowlane, instalacyjne i technologiczne), zapewniając wymagane bezpieczeństwo przeciwpożarowe. W razie zaistnienia potrzeby udzielić odpowiedniego instruktażu lub wstrzymać wykonywanie robót.

Prace mogą być prowadzone jedynie bez naruszenia wymaganego bezpieczeństwa pożarowego uwzględniając zagrożenia, specyfikę realizowanych prac, miejsca ich wykonywania i bezpośredniego sąsiedztwa oraz terenu przyległego określonego zgodnie z § 2 ust 1 punkt 8 w/w w punkcie 2 Rozporządzenia. Niezbędne jest także uwzględnienie innych aktualnych uwarunkowań wpływających na sposób wykonywania i zabezpieczenia prac, a w tym np. użytkowanie części obiektu lub terenu przez ich stałych użytkowników, podróżnych, klientów itp.

Do pracy można dopuścić jedynie osoby przeszkolone o wymaganych kwalifikacjach i umiejętnościach. Bezwzględnie poinstruować pracowników w zakresie postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego zagrożenia w zakresie ewakuacji osób z pomieszczeń lub terenu potencjalnie zagrożonego. Pracownicy winni być także wyposażeni w odpowiednią odzież roboczą i ochronną. Prace należy prowadzić zgodnie z zasadami bezpieczeństwa przeciwpożarowego, bezpieczeństwa i higieny pracy, wiedzą techniczną i zasadami sztuki budowlanej. Wykorzystywany sprzęt i urządzenia powinny być sprawne technicznie i wykorzystywane zgodnie z ich przeznaczeniem.

Budowa powinna być wyposażona w odpowiedni sprawny sprzęt gaśniczy, a w tym w gaśnice i inny podręczny sprzęt dostosowany do stosowanej technologii, zagrożeń i specyfiki otoczenia. Powinny być także odpowiednio wytyczone, oznaczone drogi i ciągi

Podstawowe wymagania dotyczące ochrony przeciwpożarowej i bezpiecznego wykonywania prac, a w tym niebezpiecznych pod względem pożarowym

---

komunikacyjne oraz drogi ewakuacyjne. Również powinien być zapewniony dojazd pożarowy. W widocznym i znanym wszystkim miejscu należy wywiesić tablice informacyjną z wykazem numerów telefonów odpowiednich służb, a w tym ustawowo powołanych do niesienia pomocy w razie zagrożenia. Sprzęt przeciwpożarowy może być wykorzystywany jedynie zgodnie z jego przeznaczeniem do likwidacji zagrożeń pożarowych.

Kierownik budowy, a w razie jej braku inna główna osoba reprezentująca wykonawcę, odpowiada także za wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych i instalacyjnych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiając szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń.

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, mogących powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu, wykonawca robót:

- 1) ocenia zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prace będą wykonywane;
- 2) ustala rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu – w razie potrzeby konsultuje je z odpowiednim specjalistą, inżynierem projektu lub przedstawicielem zamawiającego;
- 3) przygotowuje dokumentację, wskazuje osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy;
- 4) zapewnia wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje;
- 5) zaznajamia osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu w miejscu prac, sąsiedztwie i terenie przyległym.

Przy wykonywaniu w/w prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy w szczególności:

- 1) zabezpieczyć przed zapaleniem materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujące się w nim instalacje techniczne;
- 2) prowadzić prace niebezpieczne pod względem pożarowym w pomieszczeniach lub przy urządzeniach zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, jedynie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości
UWAGA
Obowiązuje kategoriyczny zakaz wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym jednocześnie z innymi czynnościami, przy których używa się materiałów niebezpiecznych pożarowo (np. łatwo palnych cieczy lub palnych gazów);
- 3) mieć w miejscu wykonywania prac sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru;

Podstawowe wymagania dotyczące ochrony przeciwpożarowej i bezpiecznego wykonywania prac, a w tym niebezpiecznych pod względem pożarowym

---

- 4) niezwłocznie likwidować potencjalne źródła zagrożeń i zarzewi;
- 5) po zakończeniu prac poddać przynajmniej trzy krotnej kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane, oraz rejony przyległe;
- 6) używać do wykonywania prac wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wywołania pożaru.

Podstawowe wymagania przy przechowywaniu materiały niebezpieczne pożarowo

- 1) przechowywać materiały niebezpieczne pożarowo w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu w następstwie procesu składowania lub wskutek wzajemnego oddziaływania. Wszelkie czynności związane z przechowywaniem, wykorzystaniem i transportem materiałów niebezpiecznych pod względem pożarowym (m.in. cieczy palnych o temperaturze zapłonu poniżej 55 °C) powinny być wykonywane w sposób bezpieczny;
- 2) ilość cieczy niebezpiecznych pod względem pożarowym znajdującej się na stanowisku pracy nie powinna przekraczać dobowego zapotrzebowania. Zapas cieczy powinien być przechowywany w oddzielnym miejscu w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu w następstwie procesu składowania lub wskutek wzajemnego oddziaływania;
- 3) w jednej strefie pożarowej może znajdować się najwyżej 10 litrów cieczy o temperaturze zapłonu do 21 °C oraz najwyżej 50 litrów cieczy o temperaturze zapłonu od 21 °C do 55 °C. Pozostała ilość cieczy palnych powinna znajdować się w odpowiednim magazynie;
- 4) ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55 °C należy przechowywać w pojemnikach wykonanych z materiałów, co najmniej trudno zapalnych, odprowadzających ładunki elektryczności statycznej, wyposażonych w szczelne zamknięcia oraz zabezpieczonych przed ewentualnym stłuczeniem;
- 5) wszystkie elementy konstrukcyjne potencjalnego magazynku materiałów niebezpiecznych pod względem pożarowym powinny być wykonane z materiałów niepalnych, a samo pomieszczenie powinno być wentylowane. Magazyn powinien być odpowiednio oznakowany znakami ochrony przeciwpożarowej zgodnie z PN-N-01256/01:1992, a w nim i wokół niego powinna być wyznaczona strefa zakazu stosowania ognia otwartego i palenia tytoniu. W magazynie powinny być wyznaczone pomieszczenia zagrożone wybuchem, ewentualnie strefy zagrożenia wybuchem;
- 6) ciecze łatwo zapalne powinny być przechowywane wyłącznie w opakowaniach oryginalnych lub przystosowanych do ich bezpiecznego przechowywania, odpowiednio oznakowane. Przelewania ręcznego należy unikać lub ograniczyć do bardzo małych ilości. W razie rozlania cieczy – miejsce rozlania należy natychmiast posypać substancją sorbcyjną, a nasiąknięty sorbent usunąć z obiektu;
- 7) przy stosowaniu w pomieszczeniach cieczy o temperaturze zapłonu do 21 °C należy zapewnić skuteczną wentylację;
- 8) przy użytkowaniu cieczy palnych do czyszczenia, a także przy malowaniu ścian pomieszczeń farbami z zastosowaniem rozpuszczalników palnych, należy wprowadzić zakaz używania ognia otwartego, narzędzi iskrzących i palenia tytoniu w tych pomieszczeniach;
- 9) butle przeznaczone do przechowywania i transportu gazów palnych oznacza się zgodnie z Polskimi Normami;

Podstawowe wymagania dotyczące ochrony przeciwpożarowej i bezpiecznego wykonywania prac, a w tym niebezpiecznych pod względem pożarowym

---

- 10) butle z gazami palnymi należy przechowywać w pomieszczeniach przeznaczonych wyłącznie do tego celu;
- 11) w jednym pomieszczeniu mogą być magazynowane:
  - butle z gazami palnymi oraz z gazami niepalnymi, nietrującymi, z wyjątkiem gazów utleniających;
  - butle opróżnione z butlami napełnionymi gazem palnym, pod warunkiem ich oddzielnego ustawienia;
- 12) butle z gazami palnymi, pełne lub opróżnione, posiadające stopy, należy ustawiać jednowarstwowo w pozycji pionowej, segregując je według zawartości;
- 13) butle z gazami palnymi nieposiadające stóp należy magazynować w drewnianych ramach w pozycji poziomej; dopuszcza się układanie butli w stosy o wysokości do 1,5 m;
- 14) butle należy zabezpieczyć przed upadkiem, stosując bariery, przegrody lub inne środki ochronne, a zawory butli zabezpieczyć kołpakami;
- 15) butle do gazów technicznych powinny być wyposażone w odpowiednią armaturę i osprzęt (zawory, reduktory z manometrami) oraz dopuszczone do eksploatacji zgodnie z przepisami o dozorze technicznym;
- 16) butle do gazów technicznych należy chronić przed działaniem niekorzystnych warunków środowiskowych, a w tym atmosferycznych (opady, przegrzanie, wyładowania atmosferyczne),
- 17) transport butli na terenie budowy powinien odbywać się na wózkach lub koszach specjalnie do tego przeznaczonych.